

Žitni balac ozbiljno prijeti prinosima pšenice

Автор(и): Растителна защита
Дата: 03.05.2024 Број: 5/2024

Žitna pijavica (*Oulema melanopa* L.) ima jednu generaciju godišnje i prezimljuje kao odrasli kukac pod opalim lišćem na rubovima šuma, u šumskim pojasevima, grmlju i u tlu. U proljeće se kornjaši pojavljuju na divljim žitaricama pri temperaturi zraka od 18-20°C i temperaturi tla od 9-10°C. Kasnije prelaze na pšenicu i koncentriraju se u lokaliziranim žarištima.

Posljednjih godina, obična žitna pijavica uspostavila se kao postojan štetnik u regijama Vidin, Montana, Šumen, Stara Zagora, Jambol, Plovdiv i Pazardžik, dok se plava žitna pijavica – u Dobrudži, na pšenici i tritikaleu. Međutim, u žitaricama je primijećeno značajno smanjenje njihovog broja. Oni su preferencijalni štetnici, uglavnom na zobi, ali ih ne treba podcjenjivati prvenstveno zbog njihove gustoće i plodnosti. Pod povoljnim

agroklimatskim uvjetima, nije isključeno da bi mogli iznenaditi lokaliziranim masovnim žarištima i zahtijevati kemijsku intervenciju prikladnim organofosfornim insekticidima.

Fotografija© FLICKR Ličinka žitne pijavice (Oulema melanopa L.) na listu ječma

Štetno djelovanje odraslih jedinki i ličinki traje oko dva mjeseca. Smanjenje prinosa pšenice ovisi o stupnju oštećenja lišća. Kod ozime pšenice, kada je uništeno 12 do 25% lisne površine, prinosi se smanjuju za 14%, a pri gustoći od jedne ličinke po biljci – za 10 kg po dekaru. Stoga je u ovom trenutku preporučljivo provesti kemijsko suzbijanje.

Suzbijanje

Uspješno se mogu primijeniti i piretroidni i neonikotinoidni insekticidi, kao što su Inazuma – 15 g/dekar, Karate Zeon – 15 ml/dekar, Mospilan 20 SP – 15 g/dekar, Sumi Alpha 5 EC, Sumicidin 5 EC, Oasis 5 EC – 25 ml/dekar, Mavrik 2F, Lamdex Extra – 42-56 g/dekar.

Poželjno je da se kemijsko suzbijanje žitnih pijavica provodi na ekološki prihvatljiv način, prvenstveno protiv kornjaša, odmah nakon migracije prije polaganja jaja, kada se utvrdi gustoća od 8-10 jedinki po 1 m². Zaraženi usjevi trebaju se tretirati rubno, prskanje treba primijeniti u trakama, a samo u slučaju ravnomjerne zaraze cijelog usjeva treba tretirati cijelu površinu.

Kemijsko suzbijanje ličinki žitne pijavice obično se provodi sa značajnim kašnjenjem, nakon što je nanesena znatna šteta – uništenje velikog dijela lisne plojke do 'pergamentnog lista', u kojim slučajevima prinos opada za preko 50%.